Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o úloze rozvoje dovedností a kompetencí při uskutečňování Lisabonských cílů

(2005/C 292/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

S ohledem na

1. Závěry Evropské rady přijaté v březnu roku 2005 ([1]), které byly pro Lisabonskou strategii novým podnětem, protože se zaměřily na růst a zaměstnanost s důrazem na znalosti, inovaci a lidský kapitál a na celoživotní učení jakožto podmínky nezbytné pro splnění těchto cílů;

2. Lisabonské integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost (2005 – 2008) ([2]), které požadují, aby byly systémy vzdělávání a odborné přípravy přizpůsobeny prostřednictvím:

   — zvyšování a zajišťování standardů přitažlivosti, otevřenosti a kvality;

   — reakce na nové profesní potřeby, klíčové kompetence a budoucí kvalifikační požadavky prostřednictvím zlepšení definování a transparentnosti kvalifikací, jejich účinného uznávání a potvrzením neformálního a informálního učení.

PŘIPOMÍNAJÍ, ŽE:

1. Maastrichtské komuniké z prosince roku 2004 jakožto součást Kodaňského procesu vyzvalo k úsilí o „propojení odborného vzdělávání a přípravy s požadavky pracovního trhu znalostní ekonomiky pro vysoce kvalifikovanou pracovní sílu“ a k vytvoření Evropského rámce kvalifikací „vycházejícího především kompetencí a z pedagogických výsledků“.

2. Společná průběžná zpráva z roku 2004 ([3]) jakožto součást pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“ vyzvala k intenzivnější spolupráci (vnitrostátní, regionální, místní a odvětvové) při rozvíjení pružných a účinných systémů vzdělávání a odborné přípravy a k vytvoření evropského rámce kvalifikací, o němž v současné době jedná Komise.

ZDŮRAZŇUJÍ, ŽE

1. Výraz „dovednosti a kompetence“ v těchto závěrech zahrnuje celou řadu výsledků všech forem a úrovní učení, včetně výsledků formálního, neformálního a informálního učení. Dovednosti a kompetence přispívají k osobnímu naplnění, aktivnímu občanství a sociální soudržnosti a zároveň vytvářejí základ pro hospodářský růst. Rovněž přispívají k přizpůsobivosti, inovaci a růstu podnikavosti.

2. Výkonnost hospodářství EU by mohla být zlepšena větší produktivitou, podnikáním a zaváděním výsledků výzkumu a inovace.

ZDŮRAZŇUJÍ, ŽE:

1. Posílení dovedností a kompetencí pracovníků zlepšuje produktivitu. Kvalifikovaná pracovní síla je schopna lépe reagovat na změny dynamické znalostní ekonomiky, přičemž u osob s vyšší úrovní dovedností a kompetencí je sociální integrace, osobní naplnění a aktivní občanství mnohem pravděpodobnější.

2. Znalostní společnost a ekonomika vyžadují pracovní sílu s odpovídající úrovní klíčových kompetencí, včetně digitální gramotnosti a elektronických dovedností jejích občanů a schopnosti osvojit si v případě potřeby vyšší úroveň dovedností a kompetencí.

3. Hospodářského růstu nelze dosáhnout pokud jsou investice do dovedností a kompetencí omezeny na osoby s kvalitním vzděláním. Značných hospodářských výhod je možné dosáhnout i zlepšením klíčových kompetencí a přihlédnutím k potřebám skupin s nízkou kvalifikací a znevýhodněných skupin, včetně lepšího využívání stávajících dovedností a kompetencí například starších občanů.

SOUHLASÍ S TÍM, ŽE:

1. Rozvoj dovedností a kompetencí je klíčovým prvkem strategií celoživotního učení. Tyto strategie by měly zahrnovat získání klíčových kompetencí a stavět na účinných systémech všeobecného vzdělávání a odborné přípravy, které vedou jednotlivce k tomu, že své dovednosti a kompetence po celý svůj život obnovují a rozvíjejí. Mělo by být podporováno rovnocenné hodnocení a vytváření vazeb mezi odborným vzděláváním a přípravou a všeobecným vzděláváním. V rámci podpory jednotlivců za účelem dosahování a obnovování jejich dovedností a kompetencí je rovněž podstatné celoživotní poradenství.

([1]) Dokument 7619/1/05.
([2]) Dokument 10205/05 (má být zveřejněn v Úředním věstníku).
([3]) Dokument 6905/04.

2. Při zajišťování účinných strategií v oblasti dovedností a kompetencí hrají klíčovou roli ministři pověření vzděláváním a odbornou přípravou. Za tím účelem je důležitá úzká spolupráce mezi všemi příslušnými ministerstvy.

3. Politiky v oblasti vzdělání a odborné přípravy by měly rovněž zahrnovat perspektivní přístup s cílem předvídat kvalifikační, kompetenční a profesní potřeby společnosti a hospodářství.

4. Příslušná ministerstva by proto měla dosáhnout aktivní účasti hospodářských a sociálních partnerů a dalších zainteresovaných stran, včetně výzkumných subjektů, za účelem určení potřeb v oblasti dovedností a kvalifikací v jednotlivých odvětvích. Takové partnerství může zlepšit produktivitu, snížit deficit v kvalifikacích a poskytnout zaměstnavatelům pobídky ke vzdělávání a odborné přípravě svých pracovních sil.

5. Vytvoření Evropského rámce kvalifikací by mělo vést k větší průhlednosti a rozpoznávání kvalifikací a schopností potřebných na pracovním trhu a umožnit jednotlivým odvětvím zabývat se novými výzvami v oblasti vzdělávání a odborné přípravy na evropské úrovni.

6. Inovativní metody zprostředkování studijních příležitostí, například s využitím informačních a komunikačních technologií, umožňují širší účast na celoživotním učení a mohou tak omezit sociální vyloučení a zlepšit rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem. Pružné poskytování studijních příležitostí pracovníkům je možné podporovat zlepšenou spoluprací se subjekty zprostředkujícími studijní příležitosti a účinným využíváním infrastruktury informačních a komunikačních technologií.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY SE SPOLEČNĚ:

1. zabývaly problematikou kvalifikací v jednotlivých odvětvích v kontextu rozvoje dovedností a kompetencí v rámci pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“;

2. využívaly budoucích nástrojů Společenství v oblasti vzdělávání a odborné přípravy na podporu rozvoje odvětvově zaměřených přístupů ke dovednostem a kompetencím ve vztahu jak k odbornému vzdělávání a přípravě, tak i k vysokoškolskému vzdělávání.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

1. zajistily účinnou spolupráci mezi příslušnými ministerstvy při rozvoji strategií zaměřených na dovednosti a kompetence, a to i během přípravy jejich výročních národních zpráv o provádění Lisabonské strategie a jako součást jejich vnitrostátních strategií celoživotního učení;

2. v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi budovaly na celostátní, regionální, místní i odvětvové úrovni partnerství s klíčovými účastníky, včetně zaměstnavatelů a odborů. Tato partnerství by měla vytvořit systém, který reaguje na poptávku, přihlíží k dlouhodobým kvalifikačním a kompetenčním potřebám, podporuje investice v oblasti kvalifikací a schopností a zabývá se zvláštními potřebami znevýhodněných skupin;

3. podněcovaly spolupráci mezi poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy tak, aby tito poskytovatelé využívali stávající infrastruktury informačních a komunikačních technologií s cílem rozšířit účast na celoživotním učení a zlepšit úroveň elektronických dovedností svých občanů.

VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY:

1. v roce 2006 v rámci pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“ vytvořila skupinu členských států, které mají zájem o rozvoj vzájemného učení ve skupinách (tzv. peer learning) v oblasti kvalifikací pro jednotlivá odvětví;

2. vyzvala Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání a případně Evropskou nadaci odborného vzdělávání, aby v roce 2006 dokončily přehled různých odvětvových přístupů ke dovednostem a kompetencím v rámci celé EU a v přistupujících a kandidátských zemích.